

70 שנות אמות ישראלית

איסוף חומרים וכתובה:
צוות הדרכה מפמ"ר אמות חזותית תשע"ח

אמנות ישראלית

האמנות הישראלית עשירה בטכניקות, סגנונות, דרכי ביטוי ונושאים מגוונים המשקפים ניסיונות לגיבוש זהות מקומית. לפני קום המדינה, היה ביטוי לאמנויות מסורתיות מקומיות, אך עם חלוף הזמן, האמנות עלתה לדרגת Fine Arts, במסורת המערבית. מאז קום המדינה, האמנות החזותית נעה בין עיסוק בסוגיות המקום לבין דיאלוג עם זרמים אמנותיים בינלאומיים. בשנים האחרונות, רבים מהאמנים הישראלים פועלים בחו"ל, ועדיין מגדירים עצמם כ"אמנים ישראלים". מחקר תולדות האמנות הרבה לעסוק ביחס המורכב בין האמנות הישראלית לבין סממנים מקומיים ובינלאומיים, וכן בקשריה עם האמנות היהודית לדורותיה.

1948-1958

- [העשור הראשון](#) למדינה נפתח בהחלטת האומות המאוחדות על חלוקת הארץ, הכרזת המדינה, פלישת מדינות ערב, ומלחמת השחרור.
- תקופה זו מתאפיינת בעלייה המונית, ניצולי שואה, ועולים ממדינות ערב. ימים של התמודדות, מצוקה וקונפליקטים.
 - בארץ, הישוב הישן בנה את תנועת הפועלים הארצישראלית שקידמה יצירה והפצה של אמנות מודרנית "עבור העם ועל ידי העם".
 - בשנות החמישים והשישים החלו אמנים לבטא זרמים והלכי רוח של אוונגרד, שהחלו במערב עוד קודם לכן. אמנים שעלו לישראל מאירופה הביאו השפעות אלו, ואילו אמנים אחרים יצאו לתקופות של עבודה ולימודים באירופה, בייחוד בצרפת. בעוד חלק מן האוונגרד האמנותי בארץ שאף ליצור אוונגרד אוניברסלי, הרי אמנים אחרים ניסו לנסח את אמנותם במסגרת של אוונגרד אינטרנציונלי, ברוח התנועות הסוציאליסטיות האירופיות והציונות.

יוחנן סימון גרמניה 1905-1976

ייחודיות:

ציורי-קיר, גראפיקה שימושית וציור על בד, הניח יסודות לתרבות חזותית בעלת עוצמה וצלילות, המשקפת את המהפכה הציונית, ברוח המודרניזם הישראלי המוקדם.

דוגמא ליצירה:

שבת בקיבוץ, 1947

שלום סבא פרוסיה 1897-1975

ייחודיות:

טרומס כנעני, הוא עסק בחקר בעיות אופטיות במסגרת תאוריית "האובייקטיביות החדשה", שבה בנה את השטח במישורים גאומטריים המגלמים אשליות נפחיות.

דוגמא ליצירה:

הגז, 1947

נתן רפפורט פולין 1911-1987

ייחודיות:

פיסול מונומנטלי, סגנון ריאליזם חברתי.

דוגמא ליצירה:

האנדרטה בקיבוץ נגבה, 1948

יוסי שטרן הונגריה 1923-1992

ייחודיות:

רישומים, קריקטורות, סגנון אקספרסיבי בהשפעות יעקב שטיינהרט, אוסקר קוקושקה, מקס ליברמן. עיסוק בנושאים מקומיים.

דוגמא ליצירה:

הפצוע, 1948

מרסל ינקו רומניה 1895-1984

ייחודיות:

ביצירתו קיימים יסודות פיגורטיביים והקונסטרוקטיביים שהשפיעו על אופייה וזהותה של האמנות הישראלית באותה תקופה. השפעות מקוביזם, אקספרסיוניזם, דאדא.

דוגמא ליצירה:

מות החייל, 1949

שרגא וייל

סלובקיה 1918-2009

ייחודיות:

הדפסים פיגורטיביים, אקספרסיוניזם, השפעות מגויה, אקספרסיוניזם וקוביזם.

דוגמא ליצירה:

בתחנה של המעברה, 1949

יוסף זריצקי אוקראינה 1891-1985

ייחודיות:

תיאורי טבע אקספרסיביים, המשלבים דמויות מופשטות על משטחים חתוכים המסמלים את נופי הארץ. השפעות מפוסט אימפרסיוניזם, אסכולת פריז.

דוגמא ליצירה:

בתחנה של המעברה, 1949

נפתלי בזם יליד 1924

ייחודיות:

נושאים מן התנ"ך וההיסטוריה היהודית, נושאים סוציאליסטים, ציורי קיר השפעות מפרנאן לז'ה.

דוגמא ליצירה:

פועל עברי ניצול שואה, שנות ה-50

מרדכי ארדון פולין 1896-1992

ייחודיות:

הפשטה, צורות סמליות הרומזות לערכי הדת והמיסטיקה היהודית, ויטראז'ים, השפעות מהסוריאליזם, וסילי קנדינסקי, פאול קליי.

דוגמא ליצירה:

שערי האור, 1953

אריה ארון רוסיה 1908-1974

ייחודיות:

שירבוט ורישום חופשי, אקספרסיוניזם, מופשט, השפעות פול קליי, קבוצת קוברא.

דוגמא ליצירה:

1955, אוטובוס בהרים

1958-1968

העשור השני למדינת ישראל היה גדוש בתנודות גדולות, בהתעצמות צבאית,

בשינויים ובאירועים דרמטיים.

- 1967 פורצת מלחמת ששת הימים בין ישראל לשכנותיה: מצרים ירדן וסוריה. תגובתם של האמנים למלחמת ששת הימים לקחה זמן להתעשת. האמנות הפוליטית המוצהרת נולדה מאוחר יותר.
- בתקופה זו היו ביטויים לארועים הסטוריים, אך הם התמקדו בהקמת אנדרטאות להנצחה ממלכתית(קרוון תומרקין דנציגר), ובצילום תיעודי ואמנותי גם יחד וכמובן באלבומי הניצחון שתפסו מקום נכבד באמנות החזותית.
- בשנים אלו משתמשים האמנים במוטיבים של מלחמה על שלל ניגזרותיה, ובכללן שכול, טראומה, טרור ואופוריה.
- תחילתו של עשור זה באמנות המופשטת של "אופקים חדשים" אמנים אלה החלו לפעול תוך שימוש בטכניקות חדשות ואינדיבידואליות והושפעו מהאמנות הבינלאומית החל מאקספרסיוניזם אישי ועד אמנות סביבתית, מושגית, מיצב, מיצג וצילום.
- ישראל מתמודדת עם השפעות מלחמת ששת הימים שהתרחשה ב-1967 מבחינה פוליטית, כלכלית וחברתית.

דני קרוון, יליד ישראל 1930

ייחודיות:

אמנות סביבתית, אמנות אדמה, אנדרטאות, השפעות משטרי יכמן, סטימצקי, מרסל ינקו, מרדכי ארדון, מינימליזם, אמנות סביבתית.

דוגמא ליצירה:

אנדרטת חטיבת הנגב, באר שבע, 1963-68.

יצחק דנצינגר, ברלין 1916

ייחודיות:

פיסול מודרני סגנון כנעני, השפעות האמנות של מצרים, בבל, אשור, פרס, הודו ואפריקה. ברנקוזי - רישום תמציתי מבלי לפגוע בזרימה האורגנית של המתואר, אמנות הפופ ארט.

דוגמא ליצירה:

כבשים בנגב, ברונזה, 1963.

מיכה בר - עם, 1930 ברלין

ייחודיות:

צילום המתעד את ההיסטוריה של המדינה, פערים מעמדיים ותרבותיים, מלחמת ששת הימים ותוצאותיה; רגעים ציבוריים ופרטיים אשר השפיעו רבות על החברה. השפעות: הצלמים רוברט קאפה, דוד סימור.

דוגמא ליצירה:

מיכה בר-עם, לוחמים ברחוב סלאח א דין, ירושלים, צילום, מלחמת ששת הימים, יוני 1967

יגאל תומרקין, 1933 גרמניה

ייחודיות:

" תומרקין משתמש ב'רדי מייד' ומשלבו לפסל חדש ולאמירה חדשה והתוצאה הינה חזקה ביותר. כל פסל שלו הינו פצע אינטימי וכואב הקשור בזוועת המציאות שבה הוא חי. בכל התקופות אנשים שקדמו לדורם והיה להם חזון היו בודדים. כך היו נביאי ישראל... הוא זועק ומדבר ומנסה לומר לבני האדם כי המציאות הטרגית שבה הם חיים היא מעשה ידיהם. ולכן הוא נדון להיות בודד. (ארתור שוורץ (תרגם לעברית אמנון טייטלבוים)).

השפעות אמנותיות: מרסל דושאן, רודי להמן, דנצינגר.

דוגמא ליצירה:

הוא הלך בשדות, 1967, ברונזה צבועה

1978-1968

בעשור השלישי ישראל מתמודדת עם השפעות מלחמת ששת הימים שהתרחשה ב-1967 מבחינה פוליטית, כלכלית וחברתית:

- חילוקי דעות סביב עתיד "השטחים" - 1968 - ועד היום.
- מלחמת ההתשה 1967-70 (968 הרוגים, חידוד שאלת שמירת השטחים)
- פעולות טרור ארגונים פלסטיניים בארץ ובעולם, כולל חטיפות מטוסים, רצח הספורטאים במינכן, חדירות לשטח ישראל לצורכי הרג (מעלות, קריית שמונה, תל-אביב ועוד).
- מלחמת יום כיפור - אוקטובר 1973 (למעלה מ-2,000 הרוגים ומ-7,000 פצועים).
- תחילת מפעל ההתנחלויות - 1968 ועד היום.
- הקמת "גוש אמונים" - 1974.
- עליית הליכוד לשלטון - 1977.
- חתימת הסכם השלום עם מצרים - 1977.

החלל הציבורי של אמנות שנות ה-70, גדעון עפרת

יהושע נוישטיין, פולין 1940

ייחודיות:

אמנות מושגית, אמנות אדמה, מיצבים, רישום.

דוגמא ליצירה:

פרוייקט נהר ירושלים, בשיתוף עם ז'. בלייה וג'. מרקס,

1970, ירושלים.

י לי ד ישר אל 1939 , מיכה אולמן

י י ח ו ד י ו ת :

א מ נ ו ת מ ו ש ג י ת , מ ו פ ש ט ת , מ י נ י מ ל י ס ט י ת , א מ נ ו ת א ד מ ה ,
מ י צ ב י מ .

ד ו ג מ א ל י צ י ר ה :

פ ר ו י ק ט מ צ ר מ ס ר (ה ח ל פ ת ה א ד מ ו ת) , 1972

מוטי מזרחי, ישראל 1946

ייחודיות:

עיסוק בחוויות חיים אישיות.

טכניקות: פיסול, מיצגים, צילום, מולטימדיה.

דוגמא ליצירה:

ויה דולורוזה, מיצג, 1973

מיכל נאמן, 1951 ישראל

ייחודיות:

אמנות מושגית, דלות החומר, שימוש בקולאז'ים וטקסט.

דוגמא ליצירה:

העיניים של המדינה, מיצב, חוף הים של תל-אביב 1974

תמר גטר, ילידת ישראל 1953

ייחודיות:

רישומים, ציור פיגורטיבי, עיסוק במיתוסים הירואיים.

דוגמא ליצירה:

חצי תל חי וברווז קטום ראש,

מתוך סדרת "חצר תל חי", 1974-78.

מיכאל דרוקס, יליד ישראל, 1940

ייחודיות:

ציור פיגורטיבי, שימוש בקולאז'ים, בגוף, ציור מפות
טופוגרפיות.

דוגמא ליצירה:

דיוקן עצמי, מתוך "דרוקסלנד", 1974-75

יגאל תומרקין, יליד גרמניה 1933

ייחודיות:

ציור, רישום, פיסול, אסמבלאז', אמנות סביבתית
מונומטלית, עיסוק במחאה.

דוגמא ליצירה:

האנדרטה לשואה ולתקומה,

כיכר רבין (לשעבר – כיכר מלכי ישראל), תל אביב, 1975

מנשה קדישמן, ישראל 1932–2015

ייחודיות:

רבגוניות ושנות פעילות ארוכות. שלב מינימליסטי, אמנות סביבתית, סימבוליזם ועיסוק בתימות קבועות. ציור, פיסול, פיסול סביבתי.

דוגמא ליצירה:

עצים כחולים, כיכר ריבלין, ירושלים, 1975–85

רפי לביא, ישראל 1937-2007

ייחודיות:

דלות החומר, הפשטה, רישומים, קולאז'ים, אמנות לוקאלית.

דוגמא ליצירה:

ללא כותרת, אקריליק, עיפרון ותצלומים מתוך עיתון על

עץ, 1986

אבי גדור אריכא, רומניה 1929-2010

ייחודיות:

פיגורטיביות, אימפרסיוניזם, אקספרסיוניזם.

דוגמא ליצירה:

בד עם דיוקן עצמי, 1976

אביבה אורי, ישראל 1922-89

ייחודיות:

הפשטה, אקספרסיוניזם, סוריאליזם, השפעה מאמנות סינית וקליגרפיה יפאנית.

דוגמא ליצירה:

רקוויאם לציפור, גיר פחם שמנוני על נייר, 1976

אביטל גבע, ישראל 1941

ייחודיות:

אמנות אקולוגית, אמנות קהילתית, "פרישה" מיצירה פעילה.

דוגמא ליצירה:

כותל ספרים, בטון, ספרים, 1978

1978-1988

העשור הרביעי, תקופה של תמורות חשובות, שהתוו את קיצו של המודרניזם המאוחר ואת תחילת המהלך הפוסט מודרני בשדה האמנות בישראל.

- השבר החברתי-פוליטי של מלחמת יום כיפור והמפנה הפוסט-מודרני באמנות הובילו את האמנים לעיסוקים חדשים בתחום הזהות הלאומית האתנית והמגדרית ובנושאים נוספים כגון הגירה ואקטואליה. בולט במיוחד העיסוק באירועים פוליטיים כגון מלחמת לבנון והאינתיפאדה.

- בולטת הנטייה לטשטוש גבולות ולמיזוג בין סוגות- בין תיעודי למבוים, בין ביוגרפי לבדוי, בין מדיומים שונים, בין אמנות "גבוהה" ו"נמוכה", לצד ריבוי ציטוטים מתולדות האמנות.

מוטי מזרחי, ישראל 1946

ייחודיות:

אמנות מושגית, אוונגרד, פרפורמנס, פיגורטיביות וחיבור בין אלמנטים ביוגרפיים, חיבור בין דמות השמאן לקורבן.

דוגמא ליצירה:

שנת היונה, מיצג, תל חי, 1980

פנחס כהן-גן, מרוקו 1942

ייחודיות:

אמנות מושגית, פרפורמנס, אוונגרד, אמנות אדמה, השפעות מרוברט ראושנברג, חיבור בין אמנות ומדע ("תורת האמנות היחסית") פוליטיקיה, זרות, הגירה, שואה, מזרח-מערב ועדתיות.

דוגמא ליצירה:

זכור כי אדם הינד, 1982.

פמלה לוי, ארה"ב 1949–2004

ייחודיות:

אמנות פמיניסטית אמריקאית, השפעות מ:ג'ודי שיקגו, מרים שפירו, מלאכת יד, עמלנות, פיגורטיביות, עיסוק בביוגרפיה, מגדר ומחאה פוליטית.

דוגמא ליצירה:

דמות, כדורסל ותוכי, 1983

חיים מאור, ישראל 1951

ייחודיות:

אמן רב תחומי, עוסק בזיכרון ושואה.

דוגמא ליצירה:

דיוקן עצמי עם ההורים, 1986

מיכאל סגן-כהן, ישראל 1944-1999

ייחודיות:

אמנות מושגית, החזרה לציור ("הציור הרע"), יחסי דימוי - מילה, התנ"ך.

דוגמא ליצירה:

הנני 1987

דוד ריב, ישראל 1952

ייחודיות:

צילום עיתונות דקומנטרי, פוליטיקה, וולטר בינג'מין -
יצירת האמנות בעידן השעתוק הטכני.

דוגמא ליצירה:

מוחקים, 1988

גדעון גכטמן, מצרים 1945-2008

ייחודיות:

אמנות מושגית, ג'וזף קוסות', עיסוק במוות וביוגרפיה, חיקויים, טבעי מול מלאכותי.

דוגמא ליצירה:

1988- הכנה למאוזילאום מסי 1

1988-1998

העשור החמישי

- אינתיפאדה ראשונה – פיגועים ברחבי ישראל.
- לחימה בלבנון – מבצעים מקומיים, ופעולות לחימה של חיזבאללה נגד חיילי צה"ל.
- ריסון האינפלציה.
- מדיניות הפרטה.
- מבצע שלמה להעלאת יהודי אתיופיה.
- גל עלייה גדול של יהודי ברית המועצות לשעבר.
- מלחמת המפרץ הראשונה.
- הסכמי אוסלו.
- הסכם השלום עם ירדן.
- רצח רבין.
- תחילת שידורי ערוץ 2 בטלוויזיה.

עסאם אבו שקרה, ישראל 1961-1990

ייחודיות:

אקספרסיוניזם, סימבוליזם, פיגורטיביות, דימויים
חוזרים (צבר, מטוס).

דוגמא ליצירה:

צבר, שמן על נייר, 1988

צ'יבי גבע, ישראל 1951

ייחודיות:

עבודות פוליטיות, סדרות, מפיגורטיבי להפשטה.

דוגמא ליצירה:

כאפיה 33, טכניקה מעורבת על בד, 1990

אסד עזי, ישראל 1955

ייחודיות:

פיגורטיביות, קישוטיים, התייחסויות לתולדות
האמנות.

דוגמא ליצירה:

ירמיהו, 1991

פיליפ רנצר, רומניה 1958

ייחודיות:

מיצבים, אמנות קינטית, רדי מייד, אסמבלאז',
סימבוליזם.

דוגמא ליצירה:

ללא כותרת, 1992.

אוסטריה, 1947

ישראל הירשברג

ייחודיות:

ציור היפר ריאליסטי.

דוגמא ליצירה:

שבעה דגים מעושנים, שמן על פשתן, 1992.

דגנית ברסט, ישראל 1949

ייחודיות:

אמנות מושגית, צילום, ציור, מפיגורטיבי לפירוק
הדימוי.

דוגמא ליצירה:

מחבל MII, אקריליק על בד, 1992.

נִיר הוֹד, יליד ישראל 1970

ייחודיות:

אסתטיקה, צילום מעובד, ציורי שמן, סדרות, שימוש בקיטש המתעתע בין המראה הגלוי לבין התוכן.

דוגמא ליצירה:

סדרת החיילות, טריפטיכון, הדפסה דיגיטלית של צילום מעובד, 1993.

סיגלית לנדאו, ילידת ישראל 1969

ייחודיות:

פיסול, מיצבים, מיצגים, עבודות וידאו, תכנים אלגוריים.

דוגמא ליצירה:

אוהל, דלת, ברזל, מתוך מיצב "הרבית", 1995

מאיר פיצ'חדזה, גרוזיה 1955-2010

ייחודיות:

פיגורטיביות, סימבוליזם, עיסוק באוטוביוגרפיה, שמירה על "כתב יד" אישי, שימוש חוזר בצבעים ובתפאורה לא מקומיים.

דוגמא ליצירה:

דיוקן עצמי עם מזוודות, שמן על נייר מודבק על בד, 1996

1998-2008

העשור השישי

- הקמת מגדלי עזריאלי.
- מצעד הגאווה הראשון מתקיים בתל אביב.
- מלכת יופי ערבייה ראשונה לישראל.
- יציאת צה"ל מלבנון.
- עימות מול האוכלוסיה הערבית ישראלית באוקטובר 2000.
- תחילת אינתיפאדה שנייה, מאות הרוגים בפיגועים. מבצע "חומת מגן".
- מלחמת המפרץ השנייה.
- פתיחת נמל התעופה נתב"ג 2000.
- התנתקות מרצועת עזה.
- מלחמת לבנון השנייה.
- מבצע "עופרת יצוקה" בעזה.

עדי נס, ישראל 1966

ייחודיות:

צלם, הנושא המרכזי ביצירתו הוא עיסוק בסוגיות של הזהות הישראלית ובגבריות. עבודתו מתמודדת עם שאלות חברתיות ופוליטיות כגון מגדר (ג'נדר), מרכז מול פריפריה, מזרח מול מערב, סוגיות אתניות, יהדות, מיתוסים מקומיים, מיליטריזם, אנושיות וצדק חברתי. השפעות אמנותיות: ג'ף וול.

דוגמא ליצירה:

בלי כותרת ([הסעודה האחרונה](#)), הדפסת צבע, 1999.

גיא בן נר, ישראל 1969

ייחודיות:

עבודותיו המוקדמות עסקו בהיבטים שונים של מיניות ופסיכולוגיה, תוך שימוש בטכניקות כגון קולאז' או שימוש ברדי מייד. סדרת עבודות נוספת הציגה שרטוטים ותרשימים של מכונות המחברות בין מיניות למוות. החל מסוף שנות התשעים יצר מספר סרטים בהן שולבו ביטויי גוף מושגיים בתוך מסגרת עלילתית.

דוגמא ליצירה:

מובי דיק, וידאו ארט, 2000.

שרון יערי, ישראל 1966

ייחודיות:

צלם, ביצירותיו התבוננות למציאות קונקרטיה, שימוש בצילום ככלי מחקר תרבותי.

לכאורה הוא מראה את הארץ אנשיה ונופיה, אך אין לטעות בפשטות צלומיו, הוא מבקש להישיר מבט למאמץ ולכישלון שהוא חלק בלתי נפרד מקיומנו במקום הזה. לניסיון להיות מה שאיננו, בהיבט הלאומי והאישי.

דוגמא ליצירה:

אם ובת (גומיה אדומה), הדפסת צבע, 2000

בוּעֵז אַרְד, יִשְׂרָאֵל 1956

יִיחֻדִּיּוֹת:

אִמָּן וַיִּדְאוּ, פִּיֶסוֹל צִיּוֹר רִישׁוֹם וְצִילוֹם.

דוֹגְמָא לִיצִירָה:

גוֹרְדוֹן וַאֲנִי, וַיִּדְאוּ אֶרֶט, 2002.

אוהד מרומי, ישראל 1967

ייחודיות:

אמן מולטימדיה ופסל ישראלי.

דוגמא ליצירה:

הנער מדרום תל אביב, קלקר, נייר, שיער וחרוזי פלסטיק,

.2002

שאר יף ואכד, ישראל 1964

ייחודיות:

צייר ומעצב גרפי, איור ספרי ילדים, אמנות אסלאמית (פסיפס חרבת אל מפג'ר), פופ ארט, אשר, אמנות מושגית, אמנות פוליטית.

דוגמא ליצירה:

יריחו תחילה, אקריליק על בד, 2002, מוזיאון ישראל.

נחמה גולן, ישראל 1947

ייחודיות:

אמנית רבת תחומית, שימוש בריידי מייד, וחומרים מגוונים, שעוסקת בנושאים כמו פמיניזם במגזר הדתי, מערכת היחסים המורכבת בין נשיות ודתיות, ישראליות ודתיות וכדומה.

דוגמא ליצירה:

שתלכי בדרכים טובות, 2003.

היילה לולו לין, ישראל 1964

ייחודיות:

אמנית רב תחומית, דימויים חושניים המרמזים על מיניות שוברת מוסכמות.

דוגמא ליצירה:

תתקשר אלי יא מניאק, הדפס צבע, 2004.

ארז ישראלי, ישראל 1974

ייחודיות:

אמן רב תחומי, נושאים ייצוגי מוות וזיכרון.

דוגמא ליצירה:

למדונה של הפרחים, פרוזי זכוכית שזורים, 2004.

נ ל י א ג ס י , י ש ר א ל 1974

י י ח ו ד י ו ת :

אמנית וידאו ומיצג. יצירותיה עושות שימוש בגוף ככלי מרכזי לביטוי אמנותי. בעבודותיה המוקדמות השתמשה במדיום המיצג ככלי לבדיקת גבולות הגוף.

ד ו ג מ א ל י צ י ר ה :

נוף שאול, מיצג, סלעי בזלת, קולב וסאטן, 2004.

גל ויינשטיין, ישראל 1970

ייחודיות:

מרבה לעסוק בדימויים מוכרים מהתרבות המקומית בחומרים שונים.

דוגמא ליצירה:

עמק החולה, מיצב, לוחות MDF, 2005.

ארם גרשוני, ישראל 1967

ייחודיות:

היפר ריאליזם, השפעות אמנותיות: אמני מופת כמו אנטונולו דה מסינה ו-אנגר, אמנים עכשוויים יותר דוגמת לנארט אנדרסון האמריקאי (מורו של ישראל הרשברג) או יואן אוגלו האנגלי.

דוגמא ליצירה:

[משה](#), שמן על עץ, 2006.

דורון סלומונס, אנגליה, 1969

ייחודיות:

אמן וידאו, ניזון מהתכנים הסובבים אותו כעורך וידאו בחדשות, עיסוק בסוגיות אקטואליות.

דוגמא ליצירה:

יום קניות, וידאו ארט, 2006.

אליעזר זוננשיין, ישראל 1967

ייחודיות:

מגוון של טכניקות וחומרים, דימויים רויי אלימות, בהשראת הפופ ארט והקומיקס. עבודותיו המאוחרות יותר, עוסקות שימוש במדיום הציור ומציגות חזיונות אפוקליפטיים ומורבידיים.

דוגמא ליצירה:

נוף וירושלים, שמן על עץ, 2007.

2008-2018

תמיר צדוק, ישראל 1979

ייחודיות:

צלם סטילס ואמן וידאו. מטפל במושגים כמו "היסטוריה" ו"אמת" בעבודותיו. "תמיד התעניינתי במנגנון שמיצר את הז'אנר, בין אם זה צילום תיירותי, תיעוד היסטורי והצגתו, או סרטים ישראלים", הוא אומר.

דוגמא ליצירה:

תעלת עזה, וידאו

שחר מרקוס – ישראל 1971

ייחודיות:

מוטיב מרכזי ביצירותיו של מרקוס הוא ההתעסקות עם אוכל, אליו הוא מתייחס כאל המשכיות של הגוף. יש הומור ביצירותיו.

דוגמא ליצירה:

סביח, וידאו, 2007.

ניבי אלרואי, ישראל 1978

ייחודיות:

רישום, פיסול, מיצב ואנימציה. סביבות פיסוליות המשלבות רישום ואנימציה.

בעבודותיה היא חוקרת את הקשר בין תרבות ולבין טבע ואת הפרקטיקות המדעיות בהן מנסים לתאר ואף לשנות מהלכים בטבע. היא מקדימה לעבודותיה מחקר שעיקרו איסוף מידע, שיחות עם חוקרים ומדענים ועשרות רישומים.

דוגמא ליצירה:

על חלב שנשפך, טכניקה מעורבת, 2009.

ריפעת חטאב, ישראל 1981

ייחודיות:

אמן וידאו, "כמעט כל האמנות שלי עוסקת בזהות ובמקום שלי כערבי, כפלסטיני, בתוך החברה הישראלית ובתוך זה במקום של להרגיש מיעוט בתוך החברה הערבית".

דוגמא ליצירה:

ללא כותרת, וידאו, 2009

מחמוד קייס , ישראל 1985

ייחודיות:

אמן מיצב, השראה מתרבות האסלאם ותרבות המערב ועיסוק בשאלות מקומיות הנוגעות למצבי הזדהות, שייכות ותלישות.

דוגמא ליצירה:

ערבסק # 3 , 2014

זויה צ'רקסקי, אוקריאנה 1976

ייחודיות:

ציירת ופסלת פיגורטיבית. יצירתה עוסקת באופן ביקורתי בשאלות של זהות הפרט והחברה, באקטואליה ובהיסטוריה של הזהות והתרבות היהודית והישראלית, וכן בשדה האמנות עצמו.

דוגמא ליצירה:

גן לוינסקי, 2014

ורד ניסים, ישראל 1980

ייחודיות:

ציור, צילום, פיסול ווידאו ארט נוגעות ובוזנות קטבים בזהות, מגדרים, ומעמד חברתי – כלכלי דרך המרחב האישי. החומרים הינם שילוב של ביוגרפיה אישית וכללית חברתית יחד עם מוטיבים מסיפורי אגדה ופנטזיה.

דוגמא ליצירה:

"החולמים / ללא כותרת", 2014

טל מצליח , ישראל 1961

ייחודיות:

ציור, דימויים בעלי מטען ביוגרפי, אקספרסיביים, באמצעות דחיסות של הקומפוזיציה ובשיטת ציור עמלנית, בעזרת מכחולים זעירים.

דוגמא ליצירה:

"פה גדול מדי", 2012

ערן רשף, ישראל 1964

ייחודיות:

צייר, היפר ריאליסט.

השפעה אמנותית: ישראל הירשברג.

דוגמאות ליצירות:

על יצירותיו של ערן רשף

אלי גור אריה, ישראל 1964

ייחודיות:

פיסול סוריאליסטי שיוצר ריאליזם פנטסטי. פסליו עוסקים בארכיטיפים הקשורים לטבע, שמצליחים לערער אלמנטים המוכרים לנו מהיום ולטעת אותם בתוך מציאות בידיונית, נאו-סוריאליסטית.

דוגמאות ליצירות:

על פסליו של אלי גור אריה

יעל בלבן

ייחודיות:

רישום אינטואיטיבי בטוש, קווים ספיראליים, אקספרסביות.

דוגמאות ליצירות:

על יצירותיה של יעל בלבן

1980 ישראל, ורד אהרונוביץ

ייחודיות:

פיסול ריאליסטי.

דוגמאות ליצירות:

על הפסלים של ורד אהרונוביץ

טל שוחט, ישראל 1974

ייחודיות:

צילום מבוים, הדמויות, המיקום, הצבעים, הרקע
הקומפוזיציה - מלאכותיים ומבויתים. כל פרט מופקע
מסביבתו הטבעית והופך להיות מרכיב במערך חדש,
סוגסטיבי, המסתיר את טיבו האמיתי. הצילומים מאופיינים
בצבעוניות עשירה, אלגנטיות ומהוקצעות טכנית.

דוגמא ליצירות:

על יצירותיה של טל שוחט

דבורה מורג, ישראל 1949

ייחודיות:

אמנית רב-תחומית שעוסקת בציור, בפיסול ובווידאו יצירותיה נולדים תמיד מתוך המרחב הביתי, מסמנים אותו מחדש ונותנים לו בכל פעם פנים אחרות.

דוגמא ליצירה:

לחיים

קריאה נוספת - ספרים

- אופקים חדשים, גילה בלס
- אמנות ישראלית עכשיו, איריס ריבקינד בן צור ורויטל אלקלעי
- אמנות ישראלית עכשווית, עמותת אמני ישראל מתאגדים
- מאה שנות אמנות ישראלית, יגאל צלמונה
- מאה שנות תרבות (היצירה העברית בארץ ישראל), עורכת: אורה אחי
- מסילות באמנות, דוד גלעדי
- סיפורה של אמנות ישראל, בנימין תמוז, דורית לויטה, גדעון עפרת
- עבודה עברית, אמנות ישראלית משנות ה-20 ועד ה-90, גליה בר אור

קריאה נוספת - קטלוגים

- קטלוגים "60 שנות אמנות בישראל".
 - העשור הראשון, בעריכת גליה בר אור וגדעון עפרת, משכן לאמנות עין חרוד, 2008.
 - העשור השני, בעריכת יונה פישר ותמר מנור פרידמן, מוזיאון אשדוד, 2008.
 - העשור השלישי בעריכת מרדכי עומר, מוזיאון תל-אביב, 2008.
 - העשור הרביעי בעריכת אילנה טננבאום, מוזיאון חיפה, 2008.
 - העשור החמישי בעריכת דורון רבינא, מוזיאון הרצליה, 2008.
 - העשור השישי בעריכת אמיתי מנדלסון ואפרת נתן, מוזיאון ישראל, 2008.
- וכן קטלוגים של תערוכות שהתקיימו במוזיאונים במהלך 70 שנות קיום המדינה.

קריאה נוספת - מאמרים ברשת

- [רותי דירקטור "האמנות הישראלית"](#)
- [גדעון עפרת, "האמנות הישראלית והמסורת היהודית"](#).
- [אמנות חזותית בישראל, ויקיפדיה](#)
- [שיעור מולדת באמנות ישראלית, חגית פלד רותם, גלובס](#)